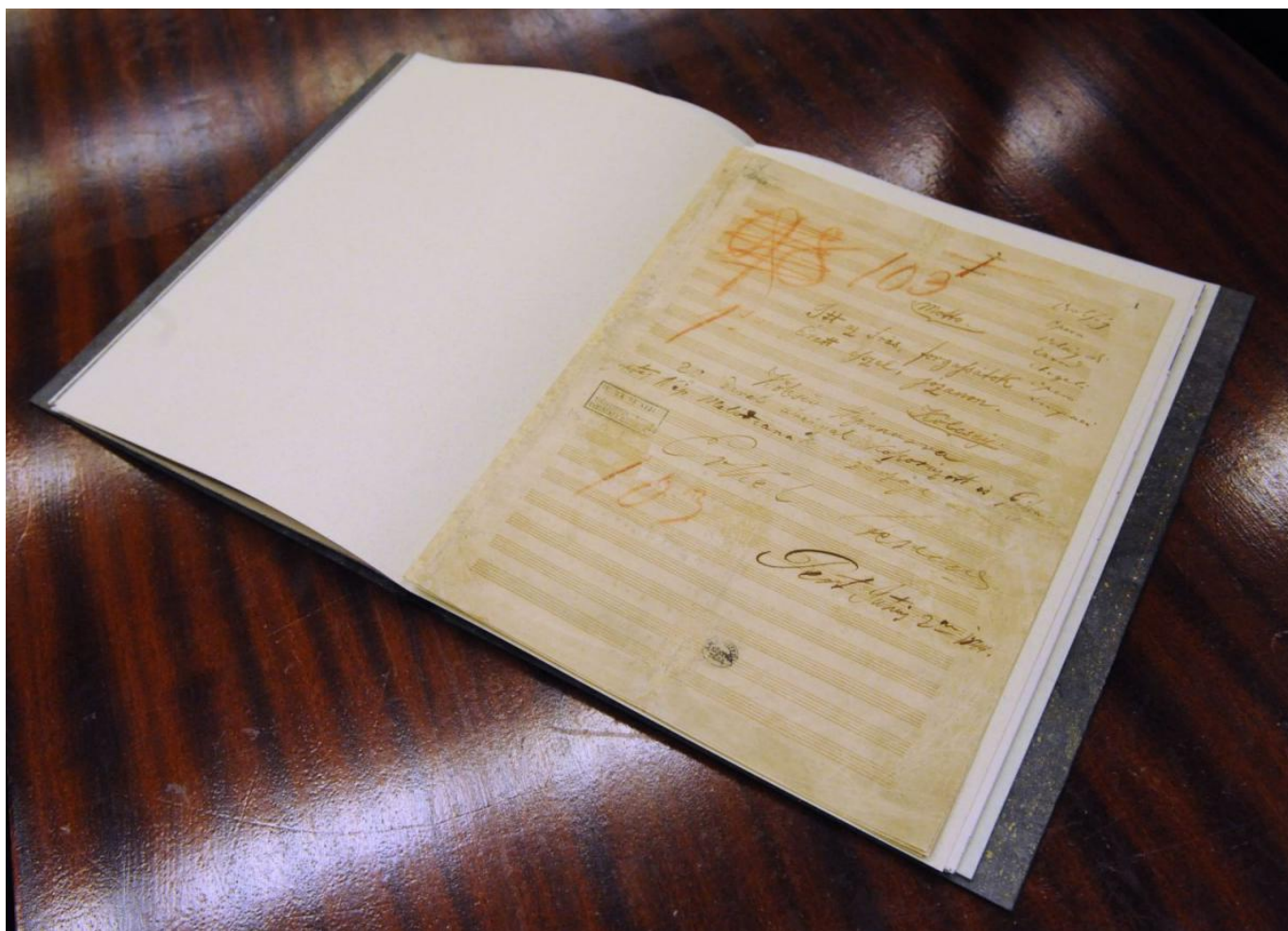

A Himnusz új ruhája

2016/11/04

Erkel Ferenc Himnuszának két fontos kéziratát is őrzi könyvtárunk Zeneműtára. A Franciaországban élő Nagy Sün Erzsébet, akivel könyvtárunk restaurátorai régóta jó szakmai kapcsolatot ápolnak, most új kötést készített e kincsek számára. Olyat, amely nem csupán egyszerűségében is különleges kivitelében méltó a Himnuszhoz, de egyszersmind össze is kapcsolja a két kéziratot.

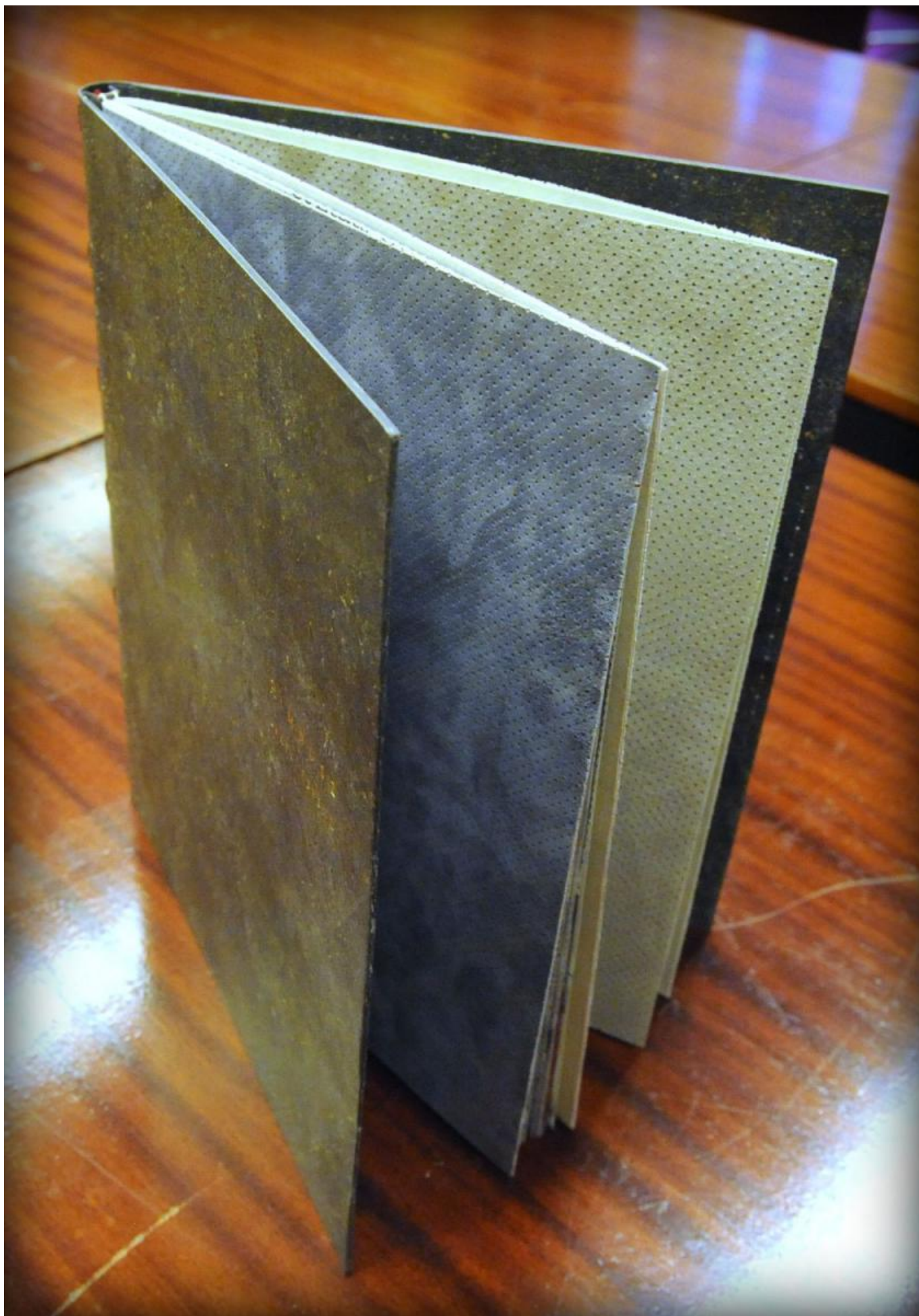

[1]A Vörösmarty Mihály Szózatának megzenésítésére 1843-ban kiírt pályázat sikere nyomán Bartay András, a Nemzeti Színház igazgatója a következő esztendőben újabb pályázatot hirdetett, ezúttal Kölcsey Ferenc *Hymnus*ának feldolgozását tűzve ki feladatként. Erkel Ferenc (aki a bírálóbizottság tagjaként az Egressy Béni által megnyert Szózat-pályázaton nem indulhatott) ezúttal maga is versenybe szállt, s kompozícióját a szabályoknak megfelelően névtelen, jeligével ellátott kéziratként nyújtotta be. A Himnuszhoz ez a pályázati példánya utóbb az Erkel család tulajdonába került, s a 20.

század első évtizedében Erkel Ferenc hagyatékának részeként vásárolta meg azt az Országos Széchényi Könyvtár. A Himnusznak azonban fennmaradt egy másik fontos kottakézirata is, az immár hetvenedik életévén is túl járó mester ugyanis egy alkalommal szépen letisztázta a mű kórusváltozatát – ez a reprezentatív kézirat a zeneszerző születésének 150. évfordulójához (1960) kapcsolódóan végül ugyancsak az OSZK-ba került. Nemzeti himnuszunknak tehát a könyvtár Zeneműtára két kéziratát is őrzi, amelyek a maguk módján egyaránt „eredetiek”: a pályázati példány nem a zeneszerző keze vonását viseli ugyan, de közvetlenül a Himnusz megkomponálása után keletkezett, míg a kórusváltozat tisztázata magától Erkeltől származik, viszont mintegy négy évtized választja el a mű keletkezésétől.

[2]Az OSZK könyvrestaurátorai hosszú évek óta jó szakmai kapcsolatot ápolnak a Franciaországban élő Nagy Sün Erzsébettel, akinek igényesen kivitelezett művészi kötéseit Európa-szerte sok magán- és közgyűjteményben megtalálhatóak. Néhány évvel ezelőtt egy szakmai beszélgetés során Erzsébet felajánlotta, hogy szívesen megajándékozná az Országos Széchényi Könyvtárat egy reprezentatív kötéssel. A restaurátorok vezetőjeként Érdi Marianne egy olyan műtárgy elkészítését javasolta számára, amely egybefoghatná Erkel Himnuszának két, oly szorosan összetartozó kéziratát. Az egyedi terv alapján elkészített kötetet Nagy Sün Erzsébet 2016. november 2-án adta át a könyvtár képviselőinek, röviden be is mutatva annak felépítését és a hozzá felhasznált különleges anyagokat.

[3]A borító egy alig 0,3 mm vastag kőlap, amely a lézeres vágás közben alkalmazott eljárásnak köszönhetően sosem törik meg, hanem hajlítható. Készítéskor vékony polietilén réteget fújnak a kő felszínére, ezután hasítják és hátoldalán gyapottal vagy összepréselt bőrporról bélelik a lapot. A kötés gerince egy cső, s az ezen átfűzött fonál rögzíti egy-egy „füzetben” a két kéziratot (amelyek tehát kiállítás, fotózás stb. idejére könnyen kiemelhetők a díszkötésből, majd éppoly egyszerűen visszahelyezhetők). A két kéziratot magában foglaló egy-egy füzetet kívül báránybőr borítja, amelyet apró lyukak díszítenek, s ezeken keresztül látható az alájuk helyezett – az egyik füzet esetében piros, a másikonál zöld – japánpapír. Ugyancsak a nemzeti színek tűnnek át a külső borító gerince mellett fúrt lyukakon, illetve a borítólapok belsejét díszítő pontsorban is. E szerény színezés mellett a nemesen egyszerű kötet csupán néhány aranykapocs díszíti, amelyek a kő borítólapot és a gerinccsövet rögzítik egymáshoz: e kapcsok kívül apró diófa-betéteken ülnek, belül pedig pergamendarabkákra hajlanak rá. Végezetül a teljes kötet egy hasonlóan szerényen díszített védődoboz veszi körül, amelyet Szily Éva készített.

Mostantól fogva tehát Erkel Himnuszának két kézirat forrása együtt, egyetlen díszkötésben egyesülve pihen a nemzeti könyvtár Zeneműtárának legértékesebb kincseit őrző pánceszekrényben. A Tár munkatársai azonban ügyelni fognak rá, hogy a becses kéziratokkal együtt a hozzájuk csatlakozott mívész kötet is időről-időre bemutassák majd a nagyközönségnek.

Erkel Himnuszáról az Erkel Ferenc zeneszerzőről készült [honlapunk](#) [4] [ismeretterjesztő](#) [5] felületén.

[Galéria](#) [6]

[Rövidfilm az OSZK Youtube-csatornáján](#) [7]

2016/11/04 - 11:23

Source URL: <https://oszk.hu/en/node/2752>

Links:

[1] <https://oszk.hu/sites/default/files/himnusz-borito001.jpg>

[2] <https://oszk.hu/sites/default/files/himnusz-borito002.jpg>

[3] <https://oszk.hu/sites/default/files/himnusz-borito003.jpg>

[4] <http://erkel.oszk.hu/>

[5] <http://erkel.oszk.hu/tan/himnusz>

[6] http://indafoto.hu/nemzetikonyvtar/a_himnusz_uj_ruhaja

[7] <https://www.youtube.com/watch?v=tnf8oeLmp8M>

[8] <https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>